

sagt; i den Betydning af Ordet midlertidig, at man i 1864 skulde have tænkt sig, at man kunde smide 3—4 Millioner eller hvilken som helst anden Indtægt, den midlertidige Lov vilde give, overbord, var der ikke et Medlem i hele Thinget, som tog det. Det paastaar jeg dristigt. Enhver forstod meget godt, hvad Udtalelserne betød, nemlig det, at en Revision af Toldlovgivningen paa Grund af de forandrede Forhold maatte anses for saa nødvendig, at man dristigt kunde gaa ud fra, at den omhandlede Lov kun vilde faa en rent midlertidig Tilværelse.

Mourab: Det er en aldeles urigtig Forudsætning. Loven af 5de August 1864 blev aldeles ikke given, fordi man autog, at Tolddistriktet vilde blive indskrænket. Det var en Gjentagelse af Loven af 19de Februar 1864, og den 19de Februar 1864 var der aldeles ingen Anledning til at tro, at Tolddistriktet skulde blive indskrænket. Loven af 5te August 1864 er en Lov, hvis Betydning ligger i dens Navn: en Krigsskatlov, og hvordan man ender og vender og dreier sig, skal man ikke kunne komme bort fra, at alle de, der vedtog den, betragtede den som en Krigsskatlov paa samme Maade, som de betragtede Indkomstskatloven og lignende extraordinære Foranstaltninger, og at man ikke kan holde paa denne Lov uden at bryde de Forudsætninger, hvorfra de gik ud, som vedtog den.

Gad: Jeg skal ikke indlade mig paa Spørgsmaalet om, hvilken Betydning Udtrykket „Krigsskatlov“ har eller ikke har, men jeg skal dog tillade mig at gjøre en eneste Bemærkning, og det er den, at saa at sige alle vore Bestatningslove lige siden Aarhundredets Begyndelse ere Love, som egentlig ere Følger af eller have staaet i Forbindelse med Krig, og at de med Hensyn til det her omvirkede Forhold kunne siges at være Krigsskatlove i samme Betydning som Loven af 1864, nemlig at det samlede Skattebeløb er blevet forøget, uden at der derved er blevet Noget afgjort, om dette Beløb senere kunde ned sættes eller ikke.

C. Sage: Det er ikke uden Betænkelighed, at jeg trækker det høie Thing endnu engang

under denne Forhandling, tilmed paa et saa fremrykket Stadium. Der er dog nogle af de under Debatten faldne Bemærkninger, hvortil jeg kunde ønske at knytte et Svar. I og for sig kan man ikke sige, at det Spørgsmaal, hvormed vi her beskæftige os, er uddebatteret. Det er saa omfattende, det indeslutter i sig en saa overordentlig Masse af Enkeltheder, at vi kunde blive ved mange Dage og Uger, inden vi fik det i egentlig Forstand uddebatteret. Men de store Principer, de Grundtræk, hvorefter man vil gaa frem, kan det ikke nytte at blive ved med at diskutere i det Uendelige. Det vil tværtimod snarere gaa saaledes, at en fortsat Diskussion om selve Principerne vil fjerne Anskuelserne fra hinanden, vil grave en Kløft mellem Anskuelser, der vilde kunne forenes, naar det kun dreier sig om de rent praktiske Spørgsmaal, hvad man i de konkrete foreliggende Tilfælde rettest bør gjøre. Smidertid forekommer det mig dog, at den Diskussion, der har fundet Sted her i Thinget, varfler ikke ugunstigt for, at man, ialtfald for det langt overveiende Flertals Bedkommende, i det Væsentlige vil kunne naae til en Forstaelse. Man er dog i Hovedsagen enig om følgende tre Ting. Først, at der trænges til en Reform af de indirekte Skatter, en Reform, der væsentlig maa gaa ud paa dels at lette visse almindelige Forbrugsartikler, dels at fjerne Byrder, der lægge Vaand paa Udviklingen af Landets Velstandstilber; dernæst, at man med Hensyn til den bestaaende Beskattelse ikke bør gaa over til et egentligt Systemstifte, og endelig, at der til Gjennemførelsen af denne Reform fra Statskassens Side kan affes et Beløb, som Noget anslaa til omtrent 3 Mill., Andre, hvoriblandt jeg, til omtrent 2 Mill. — Hvad angaar Reformens almindelige Karakter, er der, saavidt jeg har lagt Mærke til, ikke fremsat nogen væsentlig Indvending undtagen fra det ærede Medlem fra Hjertemunde (N. Andersen), der gjorde gjældende, at denne Reform i det Væsentlige vilde være en Begunstigelse for Byerne og altsaa forsaavidt ske paa Landbefolkningens Beføstning. Jeg skal nu ikke her komme ind paa en Betragtning af, om en Reform af denne Art — hvilket forøvrigt allerede er fremhævet fra anden Side — forsaavidt nødvendigvis har en almengavnlig Karakter, som den utvivlsomt